

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia|| Ivridica,|| Sev Ivs Civile Theologicvm,||

Fickler, Johann Baptist

Dilingæ, 1575

VD16 F 976

De vita monastica & monasterijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63414)

DE VITA MONASTICA ET MONASTERIIS.

Monastica vita, quibus ex causis ab Evangelicis explorata.

Lutheri discipuli, magistri exemplo castitatis nexu diruperunt.

Lutheri nuptia in castitate, de quibus latius in commentariis Cochleii, de reb. gestis M. Lutheri.

Postquam Martinus Lutherus excusso religionis, castitatis et monasticæ disciplina iugo, ipsius ordinem & habitum, una cum pudore ac pietate exiit, atque omnibus qui filium insanæ eius doctrine secuti sunt, monastici instituti arcta disciplina & displicere & fastidio esse cepit. Hoc præcedentes eam religionem rem esse factitiam, ac nouitiam cucullatorum superstitionem, multumque delirare monachos, cum sola nudaque fide cælestis hereditatis participari fieri possint, quod talem oneris rigorem sibi imponant, qui homini perferre sit maxime arduus & difficilis, quin impossibilis, & huius in sacris scripturis nullam fieri mentionem. Quare duces & præceptorem secuti nimium faciles discipuli Bucerus, Carlostadius, Oecolampadius, & huius fecis per Germaniam plurimi alij, qui, ut semetipsos non solum edito commacularent matrimonio, sed partim incestum incestui addentes, Deo dicatas virgines ex pudicitia claustris rapuere, sibi, ut nefariam experirent libidinem, contra omnia diuina humanaque, turpissimè copularunt. Idque sceleris primus aggressus est ipse Lutherus, ventris Kencrisque perpetuus patronus: nam Catharinam quandam, miserrimam transfugam, quæ iam ultra biennium (ut scribitur) inter Wittebergensis Gymnasij athletas Gymnasticæ palestra, vaga consuetudine exercitata fuerat, Monachus Monacham, perfidus perfidam, ut dixerim

essetam politæ patellæ coperculum, sibi in uxorem
 (si dijs placet) coniunxit. Quem, vt in deserta religio-
 ne, sic etiam in huiusmodi præclaris nuptijs secuti
 sunt ij, quos partim supra nominauimus, & hinc in-
 eundam illam societatem, ac Lupercaliorum suorum
 festa maximam turbam salacium fratrum, sororumq;
 traxerunt: sicque factum est, vt ad Lutheri tibiam
 multi alij Monachi & Moniales, abiectis cucullis,
 leuiter saltarint. De hoc autem negotio, præsertim
 duorum Martinorum, Lutheri scilicet atq; Buceris
 vt nominum: Sic paris audaciæ sociorum nuptijs, per
 quam appositè reuerēdiſſ. atq; doctiſſ. Cardinalis Ho-
 sius, quem honoris causa nomino olim sic scribit. Ve-
 nerem nota fuisse incontinentiæ fœminam, adeo per-
 uulgatum est apud omnes, vt inde nomen etiam tra-
 xerit omnis obscenitas & libido. Hæc prima fuisse
 dicitur in Cypro auctor mulieribus, vt quæstum cor-
 pore facerent. Quod ideo, scribit eam imperasse La-
 flantius Firmianus, ne sola præter alias mulieres im-
 pudica & virorum appetens videretur. Huius exē-
 plo duo Martini, quo & ipsi possent inter hæretico-
 rum nomina referri, nominis huius æstro perciti,
 violato iureiurando quod præstiterunt, vt incestam
 libidinem suam explerent, non quibusuis mulieribus,
 verum eiusdem cuius & ipsi fuerant, ordinis, hoc est,
 Nominis, siue quis sanctimoniales appellare malit,
 quasi matrimonio coniuncti, auctores fuerunt omni-
 bus, qui corpora sua Domino consecrassent, & perpe-
 tuam profecti cōtinentiam, se voto castitatis obstrin-
 xissent, quo & ipsi contra iuristurandi sui religionē,
 perfractis pudoris repagulis, ac ruptis pudicitæ clau-
 stris, eadem se nefaria turpitudine contaminarent.

V 5 Quamuis

Apostatarum
Lupercalia.

Veneris ac
Lutheri col-
latio.

La& lib. 1.
cap. 9.

Martinus Lu-
ther⁹ & Mart.
Bucerus pri-
mi auctores
ducendi mo-
nialcs.

Socrat. lib. 4.
cap. 11.

Valentiniani
lex de ducen-
dis duabus
vxoribus cui
cōtraria est l.
Eū qui duas.
C. ad leg. Iul.
de adulter.
Vide Niceph.
lib. 1. cap. 33

Argumentum
capitis.

Quamuis non par crimen, non omnino tamen doli
mili causa fuisse videtur Imperatoris Valentiniani,
qui cum alteram vxorem duxisset, priore super-
ve, nec repudiata, quo lenius videri posset facinus
patratum, si plures eiusdem culpæ asines facti esse
legem tulisse, ac eam promulgari passim iussisse legi-
tur, per quam cuius simul duas vxores habere con-
ret. Hactenus de Martinianis nuptijs, quarum de
hic meminisse volui, vt hoc pessimo exemplo quis
admoneri possit, quod si homo Catholicus a manna
religione, pietate, legibusq; deficiat, in quam vici-
crassissimorum lernam caco quodam studio
delabatur, tantisper, donec omnem frontem depren-
et enormia etiam scelera honoris loco habeat, atq;
ijs tanquam re bene gesta gloriatur, iuxta illud Psa-
tis: peccator cum in profundum peccatorum
contemnit. Quæ autem pœna in huiusmodi in-
homines statuta sit, inferius, vbi de Raptu tractatum
est, intelligetur. Leges proinde huius capituli
monastica præstantiam commendant, et quo studio
Imperatores eam persecuti fuerint tradunt. Ita
Monachi vt in communi vsu cohabitent, vigilantes
sint, nihil propriū possideant, innocenter viuant, Mo-
nasterium quomodo constructum esse debeat, nec
et extra monasterij septa quemadmodum se gerere
debeant, ne quid consuetudinis cum monialibus ha-
beant, de illorum sepulturis et exequijs. Viros de ac-
cessu monasteriorum fœminarum, et regione mu-
lieres à virorum se continere debere. De officio ab-
batis, cura Ordinariorum circa monastica, custodia
monasteriorum mulierum, correctione monachorum.

adq̄ comodo piarum precum in repub. Vt vitent
 monachi carponas, & quæ studia exercitiaue illis
 permittantur octium vt fugiant, & his similia, quæ
 inferius post priorem Iustiniiani constitutionem a me
 recensentur. Quæ ergo cœlibatus, vtiq̄ monasti-
 ci sit antiquitas, quæ sanctitudo, quæ præmia, quibus
 Imperatorum legibus ea commendata firmataq̄ sint,
 quantumq̄ castitatis cultus vniuerso clero iniunctas
 sit, præter ea, quæ supra, vbi de cleri cœlibata agitur,
 intellecta sunt, atq̄ monachos quid omnino deceat ex
 his, quæ statim sequuntur, constitutionibus amplius
 edocebimur.

IUSTINIAN. IMP. IN AVTH. DE
 Monach. & Ascetr. coll. 10.

Solitaria vita, atque in ea contemplatio res
 planè sacra est, & quæ suapte natura animas
 ad Deum adducat: neq; ijs tantum, qui eam
 incolunt, commodet: sed etiam omnibus alijs
 puritate sua & apud Deum interpellatione
 competentem de se vtilitatem præbeat. Vndè
 & olim ea res Imperatoribus studio fuit habi-
 ta, & nos non pauca de dignitate & honestate
 eorū legibus complexi sumus. SEQUIMVR
 ENIM SACROS IN HOC CANONES,
 ET SANCTOS PATRES, qui hæc com-
 prehenderunt legibus: quandoquidem nihil
 non peruium ad inquisitionem maiestati exi-
 stit Imperatoriæ, quæ communem in omnes
 homines moderationem & principatū à Deo
 percipit. Ac descripsimus quidem iam consti-
 tutionem, quæ vult, vt Monachi, & si magno
 continentur

Exordium ab
 encomio soli-
 tariæ vitæ.

Vitam solita-
 riam & con-
 templatiuam
 animas ad
 Deum vehere.
 Imperatores
 in consecran-
 da ecclesiasti-
 ca vita studio-
 sos fuisse.

Monachi debent in communi habitare, & nihil habere propriū.

continentur numero, secundum formam nobiliorum (vt appellant) in commune viuere, neque proprias habeant possessiones, neque opes accumulent, neque clam testibus uant: sed & communiter cibum capiant, & communi loco cubent, & vndiq; bene compositam persequantur vitam, testes que sint inuicem mutuę honestatis, & iuniores reuerentur caniciem eorum, qui ista inspiciunt: non nunquam etiam dedita opera capessant vigilias, vt ne in somno aliquod intempestiuum aut turpe de se alijs edant spectaculum, si quisq; pro se honestatem vel inter dormientes conseruet. Cū verò quępiam nobis reuerentur, quę & maiori cura digna sint, & meliorem lege indigeant: meritò ad præsentem legislationem ad illius perfectionem & supplementum peruenimus, perquam sancimus, vt nullus omnino propriam habitationē habeat: neque aliqua (vt appellatur) cellula sit in monasterio his qui ad vitam in contemplatione & quiete traducendam, vno forte, aut duobus vtantur ministris. Sed tamen plures viri sint, nihilominus vnicus ipsorum sit conuentus, siuè precentur, siuè naturę operantur, quę citra reprehensionem tamen & ab illis que calumnia consistunt: & tam communiter vt dictum est, cibum capiant, quàm communiter dormiant: si modo tanta multitudo sit, quam vna domus possit capere: alioquin si fuerint quę aut tres domus existant, quę ipsos recipiant

Vt vigilant,

Vt communiter habitent,
neque proprias
cellas habeat.

piant. Nullus autem omnino quicquam habeat proprij, sed diu noctuq; in commune vivant, & noctes eandem inter ipsos cum diebus habeant observationem. Neque enim semper omnes dormiunt, sed manifestarium est, quòd dum hi dormièdo occupati sunt, illi vigilat, & protus quidam dormientes inspiciunt. Cæterum si quæ habitatiunculæ, seu cellulæ in vltimo monasteriorum fuerint sub generali huius amplæ vrbs Patriarcha, siuè in eius confinijs, aut sub sanctitate tua. (Ioannem Archiepiscopum Constantinopolitanum dicere volens, ad quem hæc scripsit, & promulgauit Iustinianus constitutionem) constitutorum, siuè à nobis ipsis a edificatorum, siuè ab alijs. Hæc omnes omnibus modis demolieris, aperiesq; ipsis mutuuum inter se aspectum, vt quæ vicissim inter ipsos geruntur, omnes intueantur. Cur em tandem hoc agere reuerentur, qui semel se Deo dedicarunt, & omnem popularem conversationem valere iusserunt? Atque hoc quidem eo fine obtinere, tam hoc tempore, quam in omne deinceps æuum volumus: nullo (vt dictum est) propriam habitationem habente, sed omnibus in vnum congregandis, & quæ vicissim inter ipsos gerantur, spectaturis. Illud enim constat, quòd eiusmodi peragere studebunt, que vndiq; reprehensione careant. Quòd si quis vltiq; adeo impudens visus fuerit, vt conari audeat transgredi ea, quæ lege promulgata sunt: hæc solitariæ mansionis Præsul examinato.

Ne quid habeant proprij.

Monachi debent sine reprehensione viuere.

Monasteria
vtra vnū atq;
alterum adit-
um habere
non debent.
Qualis esse
debeat Iani-
tor Monaste-
rij.

Murus mona-
sterij qualis
esse debeat.

In Ecclesia
quomodo se-
gerere debeat
extra mona-
sterium.

Diligens le-
ctio quid ef-
ficiat.

minato, Volumus enim vt ista nostra obser-
uatio diligentius custodiatur. Et primum quia
ne monasterium multos habeat aditus, sed
num tantum, aut duos forte: & vt portae ad-
stant viri aetate graues, & casti, neque non
nium testimonio comprobati, qui neque
reuerendissimos monachos permittant
Praesulis voluntate monasterio egredi, sed
tutus eos contineant, vt ea quae Deum con-
nunt, perquirant, nec seipos, actionesque
studia sua a Deo diuellant: neque alios quo-
piam vel interdiu, vel noctu in monasterio ve-
sari sinant, qui quidem ne reuerendissimorum
monachorum sincera ac recta maneat opinio
efficiant. Esto autem Monasterium forti mu-
ro circum septum, ne quis alia parte exeat, sed
quam per portas. Deinde etsi Ecclesia in mo-
nasterio non sit, neque sic tamen licenter praes-
xtu Ecclesiarum egrediantur, aut etiam de
bulationes illic faciant, & cum aliquibus
loquantur, quibuscum non decet: sed tempore
quidem sacri ministerij vnà cum Praesule, &
primoribus eius, ac aetate prouectis illic ac-
cedunt. Ministerio autem impleto, quicquid
monachorum est, omnes in coenobium de-
concedant, & ibi resideant, simulque magnum
Deum precibus fatigent, & sacrarum scriptu-
rarum lectioni incumbant. Ingens enim li-
brorum istiusmodi librorum existit chorus,
& potis est cuiuscunq; animum emendare, ac
sacris irrigare eloquijs, quae si continue legantur,
non

non vnquam aberrauerint, neq; ad humanas delabentur solitudines. Porro in sacrosancta Ecclesia, quæ in monasterio consistit, quatuor, aut quinque ex eadem mansione senes sint, quibus omnis iam difficultas in sancta illa vitæ ac fidei institutione superata est, & qui ordinationem in clero meruerunt, presbyterorum fortè vel diaconorum, vel aliorum deinceps gradum tenentes, atque hi a deuntibus sui copiam facient, & de scripturis sanctis exquisitius sermonciantur, efficiantque, vt alij omnes tales reputentur, simul sacram adseruantes ædem, simul iuuentutem insolescentem, & terminos suos egredi volentem, in tolerantia retinentes. Non ingredietur autem omnino neq; mulier in monasterium virorum, neq; vir in muliebri, vel obtentu memoriæ defuncti illic reconditi, vel ob aliam causam. Et maxime si quis fratrem fortè aut sororem, aut quempiam ex genere coniunctis se in monasterio habere dicat. Monachis etenim in terra cognatio non est, vtpote qui cœlestem vitam affectent. Quid enim omnino tandem volentes, huiusmodi aditiones faciunt: nisi si quid perpetrare velint rerum interdictarum, cum & ea que viros decent, viris in virorum monasterijs efficere, & consimiliter, quæ mulieribus attributa sunt, mulieribus liceat in muliebribus monasterijs peragere? nullo alteri admixto, neq; si frater, aut soror, aut alius cognatus esse dicatur. Neq; enim per hanc causam aditum ipsis

Quid senioribus in Ecclesia agendum sit.

Ne virorum monasteria ingrediantur feminae, & e contra.

Monachi in terra cognationem non habent.

Principijs *Obstandum.* *Obiecta mo-*
uent sensus. *De sepulchris*
monasticis. *In Monaste-*
rijs foeminarū
viri non sepe-
liuntur.

ipsi patere concedimus. Nam si ipsa præcē-
 rimus principia, & errorem, qui per aspectum
 se animis hominū insinuat, & exinde ad ma-
 la lubricitatem prohibuerimus: multo
 mentior & facilior existet sacris decertatio-
 bus vitæ in melius emendatio. Omnes itaque
 huic legi obtemperanto, & neq; virum re-
 duntio in mulibrium monasteriorum se-
 chris, neq; mulieres in virorum monasterio-
 seu asceterijs defodiuntur. Neque enim viri
 mulierum domicilia, neq; rursus virorum ha-
 bitacula conueniunt mulierū consortijs. Ne-
 pereos, qui propter defunctos ingrediantur
 volumus exinde in honestas hæcē cōmitti-
 nes fieri, ne per hanc causam natura fe-
 aperiatur, vt ea quæ nefas est delicatius in-
 admittat, & ludos faciat, sacrasq; res de-
 ac velamento pietatis, sub specie exequiarum
 ea perpetret, quæ neque dicere, neq; in animo
 cogitare solitariam exercentibus pulchrum
 est. Cū verò illud re ipsa manifestū existat
 quòd necesse sit eos qui sepulchris peragendis
 ministerium præbent, & maxime qui ferros
 deportant, quiq; defodiunt, ingredi in mona-
 steria: res sanè difficilis consistit in mulie-
 bus, cū ob alia multa rùm propter præfata
 prohibitionem. Sancimus tamen, vt si quando
 tale aliquid futurum est, & mulier aliqua in
 muliebri sepeliatur monasterio (viri enim
 ibi sepeliri non permittemus) reuerendissime
 quidem mulieres in suo per maneant habitu-
 culo.

tulo, sola autem Ostiaria, siue ostiaria, & ipsa forte, si velit, antistes, his quæ fiunt, interfit. Simul atq; verò illi, quæ circa exequias fieri solent, tam sepulchro effosso, quàm corpore recondito, effecerint, statim discedant, neque aliquas ipsi reuerentissimi spectantes mulierum, neque ab aliquibus earum spectati. Sed neque aliam ingressum occasionem excogitato, vel viri in muliebria monasteria, vel mulieres in ea, quæ viris deputata sunt, per causam eorum, quæ peraguntur circa exequias, quas scilicet memorias appolitât, in tertium nonumque diem conuenientes. Item cum quadraginta excesserint, aut etiam annus, cum liceat, siquidem muliebre monasterium sit, mulieres omnia peragere: si virile, viros, neq; per eiusmodi occasionem venerabilibus monasterijs aliquam inurere infamiam. Quia verò nihil eorum, quæ inclusa sunt legibus, vti æquum est, seruari potest, nisi conuenientem habeat custodiam: sancimus, vt qui cuiusq; monasterij pro tempore præsul fuerit, continuè ad ipsum animaduertat, & in vno quoq; ad instar rei & disciplinæ publicæ operam nauet. Et sicubi vel paululum quidam contra decorum fiat: protinus hoc emendet, neq; committat, vt maior exinde lapsus oriatur, & anima, quæ ad salutem ex sancta vitæ atq; fidei institutione prouenientem confugit, pereat. Ipse quoque monasteriorum summus præsul, siue in loco sit, quemadmodum in hac est vrbe siue nō, enixè

Nulla captata occasione viri ingrediantur foeminarum Monasteria: neq; e contra.

Abbas diligenter exequi debet ea quæ spectant ad regulam vitæ monasticæ.

in eam rem operam dato, & apocrisarios suos
(vt nuncupantur) per monasteria dimittito
vicinis etiam interroget, num quid mali in al-
quo vicinorum perpetretur monasteriorum
atque hæc omnia coerceto, & competentem
pro dignitate impendito prouidentiam. Sed
& cuiusque ciuitatis Episcopus in hoc prou-
dentiam adhibito, siue Patriarcha, siue metro-
polititanus, siue quicumq; sit, & reuerendissimi
defensores Ecclesie sue mittito qui hæc per-
quirant, & obseruent, neque committant vt
præter decorum quiddam fiat, & si quid tale
perpetretur, vt primo quoq; tempore hæc cor-
rigant. Consimiliter autem, & sanctissimus
huius almae urbis Patriarcha, ea que monaste-
ria hic concernunt, perquirito: & eius reueren-
tissimos Dei amantiissimi defensores sacrosan-
ctæ maioris Ecclesie, & quoscunq; diligen-
tissimos, honestissimos que esse purauerit, consti-
tuito, vt maiore adhibita custodia, amplius
item obseruatio, & pro delictis vindicta proce-
dat. Enimuerò singula monasteria sub aliquo
cenferi oportet antistite, & habere (quem ad-
modum diximus) quos dicunt apocrisarios,
viros ætate graues, qui & in monastica iam di-
sciplina impendio decertarint, neq; facile con-
põris sustineant impetus, & rebus gerendis, at-
que ipsorum vsibus vacarint. Neque hoc ma-
tium, si virorum monasterium sit, sed etiam si
mulierum fortè sit, duo aliqui viri, vel (si habe-
ri possunt) eunuchi constituantur, qui amplis-
simo

Ordinarios
debere inspe-
ctores esse mo-
nasteriorum,
ne quid ibi
præter deco-
rum fiat.

Apocrisarij
fuerunt Mona-
chi qui à mo-
nasterio vel
abbate, ceu in-
ternuncij seu
legati vsu exi-
gente ad res
necessarias pro-
curandas mit-
tuntur, & qui
res Ecclesiarum

fimo testimonio comprobati, negocia ipsarū
 gerant, & ineffabilem ipsis communionem,
 cum eius rei oportunitas erit, distribuāt. Quod
 si illi de necessitate aliqua monasterij, aut qua
 vnam aliquam reuerendissimarum ascetria-
 rum pertingat, necessarii aliquid dicere volue-
 rint: colloquantur ea de re cum sola Antistite,
 neq; praeter ea cum vlla alia mulierum, quae in
 eo consistant monasterio, per reuerendiss. ta-
 men omnia cōficiētes ostiarias: oportet enim
 & huiusmodi aliquas ad fores collocari, quae
 consimiliter & ingressus & exitus respicientes,
 tam exitus mulierum prohibeant, quam inac-
 cessos viris aditus, exceptis Apocrypharijs, red-
 dant. Hi autem ostiarias accedant, & aduen-
 tus sui causam exponant; antistes verò re co-
 gnita & progressa cum his colloquetur: ipsiq;
 ad illam referent ea quae dispensationem eorū
 concernunt, & necessitatem quam obrem
 accesserint. Atq; ita & humana pulchrè admi-
 nistrabuntur, & ex omni parte nullo tentata
 malo durabit castitas. Cerrè si quis delinquat
 (vt multa sunt humana, neque quisquam ita
 continere naturam potest in officio, quin ali-
 quando peccet, hoc enim solius Dei est) hunc
 quidem, si mediocre delictum sit, & admone-
 to, & seorsim includito, tempusq; illi assigna-
 to poenitentiae: vt meliore ratione percepta ad
 seipsum redeat, neq; depensos iam & exhau-
 stos labores amittat. Sin verò maior lapsus
 fuerit, pro modo peccati adhibetor etiā emen-
 dationis

X 2

dationis

agunt, vt est
 tex. in auth.
 quom. oport.
 Episc. & c. §. et
 illud etiam.
 vers. pferim.
 coll. 1. Ideo
 nonnullis in
 locis Syndici,
 vel procura-
 tores appellā-
 tur.

Quae diligen-
 tia adhibendā
 in custodiē-
 dis monaste-
 rijs Mulierū.
 Nemo ita p-
 bus quin ali-
 quando pec-
 cet.
 Monach⁹ de-
 linquens, vt
 corrigendus.

Gaudium super peccatore conuerso.

Homo desperata malicia à bonis, sicut ovis scabiosa à grege sano, repellendus, ne probiores per eum contumpantur.

Quid boni accedere queat reip. ex precibus piorum monasticorum.

dationis diligentia, & item vehementiorem admonitionem & fortiorem penitentiam exoptato. Et siquidem hisce modis seruare eum valuerit, qui labi cœperat (id autem & in malioribus sanctimoniali vitæ debitis, & in vitiis dicimus) magno Deo gratias agat, qui & angelicis in cœlo potestatibus gaudium obtulit, si quis peccatorum seruetur. At si delicta atrocius sit, quàm quòd medela reparari possit, tunc prorsus monasterio illum expellito, ut eum seipsum à melioribus ad deteriora contulerit, ipse solus improbitatis suæ fructum capiat, neque vitiorum suorum aliquid ceteris contagione adfricet, quemadmodum peritæ laborantia, & incurabiliter agrotantia solent pecora. Nam, ut maximè hi neglexerint: non tamen maiestas ista despiciet imperatoria, neque indignatione contra id factum, contra locorum Episcopum, & ecclesiasticos, qui sub ipso constituti sunt, abstinebit, nisi hoc obtulerint: nimirum cum eius negocij diligentia necessario ipsi etiam maiestati imperatorij incumbat. Si enim puris illi nudisq; manibus pro republica preces Deo obtulerint, manifestum sanè quod & res militaris pulchrè se habebit, & ciuitates in bono statu erunt. Deo item propitio ac beneuolo constituto, quomodo non omnia in summa pace, & recte legum moderatione vigeant? Terra quoque nobis fructum feret, & celerius bona sua edet, per Dei beneuolentiam precibus illorum vniuersam

uerfam rempublicam in vnum colligentibus, sed & communis hominum figura venerabilior erit, quærentque quod præstantius est, illorum puritatem reueriti. Vndè vna fiet conspiratio, omnibus simul adhoc concurrentibus, & (quod fieri potest) exterminata omni malitia, melioribus sanctioribusque studijs introductis, & dignitatem habentibus. Quod quidem cum desideremus, bonum haud dubie opus, quemadmodum persuasum habemus, perficimus. Illud quoque omnibus obseruari modis volumus, vt si quis reuerendissimorum monachorum in caupona aliqua diuersari videatur, illicò is tradatur ciuitatum defensoribus, aut hic iudicio excellentiæ tuæ, castigeturque conuictus, certiorque ea de re reddatur Antistes vt eum, qui hæc deliquit, & turpem vitam cum angelico hoc statu permutauit, expellat monasterio. Duabus enim potissimum in rebus operam & diligentiam reponere oportet monachos, vt aut sacris vacent scripturis, aut quas manuaras vocare solent artes, monachos decentes meditentur exerceantque: siquidem mens inerti ocio dedita, haud sanè quicquam bonorum pepererit. Atque hanc legem de his proponimus, tam in hac regia valituram vrbe, quam in omnibus gentibus. Nam ad vnumquemque religiosissimum patriarcham pro maiore cautela & competente custodia eam transmittemus: hi verò ad metropolitanos sub ipsis constitutos eam emittent,

Monachi ne
intrent cau-
ponas.

Monasticus
status angeli-
cus, si rectè
seruetur.

Quibus stu-
dijs incum-
bere debeât
Monachi.

Ocium vitiū.

Executio.

emittent, & per Episcopos hæc reuerendissimis monachis, eorumque Antistitibus manifesta fiet. Porro huiusmodi rei obseruationem committimus non tantum cuiusque monachis solitariae præfili, neque solum Dei amatissimis locorum Episcopis, aut religiosissimis metropolitanis, aut sanctissimis Patriarchis sed & hic quidem præfectis, ut si res vehementiore aliqua animaduersione indigeat, de hoc à Dei amatissimis uiris edocti, id exequantur in prouincijs uero illarum præsidibus, ut tamen quid facto opus sit, prius à Dei amatissimis perdiscent Episcopis. Et prorsus tam per sacras personas, quàm magistratus ea, quæ Deum concernunt, incorrupta existant: & ceteris omnibus per maiestatem Imperatoris utpotè cum nihil diuinarum rerum, & custodiri iustum est à nobis negligantur: sed per omnia studeamus, ut communis reipublicæ status ex magni Dei & seruatoris nostri Iesu Christi, erga homines amore, fructum adierat per reuerendissimorum uirorum puritatem, quam custodient & clerici, & monachi, & Episcopi tam maiores, quàm minores, tum sacrorum memores Canonum, tum nostrarum legum & constitutionum de hoc conscriptarum, quas & ualere & ratas esse, per præsentem quoque legem sancimus.

Hanc constitutionem hic integram adscribere placuit, ut quæ non solum monasticam uitam, institutum priscum & primitiuæ Ecclesiæ esse comprobaret,

Bonus princeps nihil rerum diuinarum negligere debet.

ut, non enim horum Imperatorum, à quibus hac de re leges latae sunt, monastica vita cepit, sed iam antea sua principia & incrementa habuerunt & ij qui solitariam vitam in perpetuae religionis deuotione egerunt, & Monasteria in quibus tandem è desertis ac solitudinibus collecti sunt: sed quia eadem etiam in se satis pie atque eleganter comprehenderet commendationem monasticae vita, item vigilias, communem habitationem, interdittam rerum propriarum possessionem quibus muris cinctum esse, & quotiens patere debeat Monasterium, qui adhibendi custodes seu ianitores, quomodo se domi, foris & in Ecclesia gerere debeant Monachi, quibus studijs eiusdem incumbendum, quod esse debeat officium seniorum, qui modus seruandus in vtriusque sexus monasterijs, quid agendum circa sepulturas & exequias, de institutionis seu regulae executione, de aconomorum suae procuratorum qualitate, de praearicantium emendatione, quid emolumentum capiat Imperium, totaque respublica ex recto ordine religionis, & religiosorum deuotis ad Deum precibus, quae denique illis vitanda, quae sequenda, & alia nonnulla, quibus non minus commendari monasticum studium, quam etiam ipsi monachi ad pietatem & religionem erudiri & instrui videntur.

Huius vero & eam adiungere volui constitutionem, extantem in prima Authenticorum collatione, quae tractat de Monasteriorum adificatione, quomodo & quando monachi vestiri debeant, an serui possint esse monachi, vbi habitare dormirene debeant ne

Summaria repetitio superioris Constitutionis.

Summaria
repetitio
superioris
Constitutionis.

Summaria
repetitio
superioris
Constitutionis.

religionem semel acceptam deserant, de vitioque
 sexus monasticis, de pœna desertoris, si monachus in
 aliud monasterium transire cupiat, de vita casti-
 nia, de electione Abbatis vel Abbatissa: ut cog-
 scatur quantum studij antiqui Imperatores adhi-
 buerint tam in conseruanda, quam bene constituenda
 religione.

IUSTINIAN, IMP. A. AVTH. DE
 Monach. collat. 1.

Vitã mona-
 sticam, rectè
 seruata, om-
 nne huma-
 nam deter-
 gere macu-
 lam,
 Ad monachũ
 perfectũ qua-
 requirantur.

De edificio
 monasterij.

CONuersationis Monachalis vita sic est ho-
 nesta, sic commendare nouit Deo ad hoc
 uenientem hominem, ut omnem quidem hu-
 manam eius maculam detergat, purum autem
 declaret, ac rationabili naturæ decentem, &
 plurima secundum mentem operantē & hu-
 manis cogitationibus celsiorem. Si quis igitur
 futurus est Monachus perfectus, indiget & di-
 uinorum eloquiorum eruditione, & conuersa-
 tionis integritate, ut tanta dignus factus sit
 mutatione. Credimus igitur & nos explana-
 re quod agendum est ab eis, & decertare
 eos veros ad sacram viam constituere: & ita
 nobis intentio est presentis legis, ut post illa
 quæ de reuerendissimis clericis disposuimus,
 neq; quod monasticum est, extra quod com-
 petit, relinquamus. Illud igitur ante omnia
 faciendum est, ut omni tēpore & in omni terra,
 si quis edificare venerabile Monasterium volue-
 rit, non prius licentiam esse hoc agendi, quam
 Deo amabilem locorum Episcopum aduocet
 at ille

at ille manus extendat ad cœlum, & per orationem locum consecret Deo, figens in eo salutis nostræ signum, dicimus autem orandam & honorandam verè crucem, sicque inchoet ædificium, bonum utique quoddam hoc & decens fundamentum ponens. Hoc itaq; principium piæ venerabilium monasteriorum fabricæ fiat. Hinc autem nobis etiam de singulis monachis cogitandum est, quo conveniat fieri modo, & utrum liberos solum, an etiam fortè seruos, eò quòd omnes similiter diuina susceperit gratia, predicans palàm, quia quantum ad Dei cultum non est masculus neque femina, neque liber, neq; seruus, omnes enim in Christo vnã mercedem percipere. Sancimus ergo sacras sequentes regulas, eos qui singularem conuersatione profitentur, nò promptè mox à reuerendissimis præsulibus venerabilium monasteriorum habitum percipere monachalem, sed per triennium totum (siue liberi fortè sint, siue serui) tolerare nondum monasticum habitum promerentes: sed tonsura & veste eorum, qui laici vocantur, uti, & manere diuina addiscentes eloquia, & reuerendissimos eorum Abbates requirere eos siue liberi sint, siue serui, & vnde eis desiderium vitæ singularis accesserit, & discentes ab eis, quia nulla maligna occasio ad hoc eos induxit, & habere eos inter eos, qui adhuc docentur atque monentur, & experimento percipere

Monasterium
qua solennitate
debeat
ædificari.

Ne statim vestiantur, qui
monachatum
profitentur.

Tonsura.

Probatio
natiuitatis.

X 5 re co-

Ad monasti-
cam admitti
vitam & ser-
uos & liberos
post trienna-
lem proba-
tionem.

Zosimus vir
sanctus tem-
pore Anasta-
sij Imperato-
ris refertur ab
Euagrio lib. 4
cap. 7. Nice-
phoro lib. 17.
ecclesiast. hist.
cap. 4.

re eorum tolerantiam & honestatem: nō enim
facilis est vita hominū mutatio: sed cum ani-
ma sit labore. Et dūm triennio toto ita pe-
manserint, optimos semetipfos & tolerantes
aliis monachis & præsuli demonstrantes, hanc
monasticam promereri vestem atque com-
ram, et siue liberi sint, sine calumnia permane-
re, siue serui, penitus non inquietari migrando
ad communem omnium (dicimus autem ce-
lestem) Dominum, & arripiantur in liberta-
tem. Nam si in multis casibus etiam ex legi-
hoc fit, & talis quaedam libertas datur: quo-
modo non praualebit diuina gratia talibus
eos absolueret vinculis? Si verò intra triennium
venerit quispiam, & aliquem horum, qui con-
uersionem professi sunt, trahere tanquam
seruum voluerit: hoc quod nobis nuper ex
cia nunciavit Zosimus Deo amabilis, vici-
mosissimus in conuersione & prope vici-
mum & centesimum ætatis agens annum pa-
lens autem & animi virtutibus, & corporis o-
perationibus, tanta quaedam in eo gratia Deo
florebat. Si quis igitur (sicut prædiximus) intra
triennium veniat aliquem in seruitutem ma-
hens volentium & perdurantium ut fierent
monachi, et dicat quoniam abripuit quosdam
res, et propterea recurrit ad monasterium: nū-
cimus eum nō promptè agere, sed primò pro-
bare pro veritate, quia seruus est, & pro seruo
forfan, aut vita maligna, aut vitiis pessimis.

gerit quidem propter suum vitium ad monasterium, aut venerit, & si quidem verax ostendatur & apparuerit propter eiusmodi causam monasticam simulans conuersationem; aut propter turpitudinem vitæ fortè diffugiens, & non pro veritate sanctimonie habitum concupiscens, hunc reddi Domino cum quibus forsitan abripuit, si tamen hæ res etiam in monasterio fuerint: eum verò qui Dominus approbatur, dare ei iusurandum, quia nihil mali ei faciet, & suscipere atq; eum reducere domum. Si verò is quidem qui dicit se esse Dominum, nihil tale probauerit, & appareat is qui in talibus accusatur, ex ipsa conuersatione honestus ac mitis, & forsitan testimonium habeat aliorum, quòd etiam apud Dominum consistens disciplinatus fuerit, & honestatis amator: etsi nõdum fortè completum est triennij tempus, attamen etiam sic maneat in venerabili monasterio, trahentium asperitate liberatus. Triennij verò semel expleto tempore, iudicatus, quia monastica dignus est honestate, maneat in monasterio. Nequaquã enim damus licentiam vlli penitus perscrutari quæ eius sunt, sed siue liber siue seruus sit, manere eum in conuersatione volumus. Nam etsi vitium in priori ab eo fortè gestum est vita (humana enim natura quodammodo labitur ad delicta) attamen sufficit ad mediocrem purgationem peccatorum, & ad virtutis augmentum triennalis temporis testimonium, ea verò quæ

Si quis obseruitur vel maleficiū ingrediatur monasterium, eū Domino postulanti restituendum.

Seruus à Domino male tractatus Monasterio non potest extrahi.

quæ rapta sunt, etiam si apud quoscunq; iniuriantur, modis omnibus reddatur prisco Domino: Si verò seruitij necessitatem effugiens tentauerit monasterium quidem derelinquere, aliam autem vitæ sectari figuram: licentiam damus Domino & trahere eum, & probam fortunam inter seruos habere. Non enim iniuriam patietur tantam ad verum seruitium tractus, quantum ipse iniuriatus est Dei cultum ram refugiens. Et hæc quidem de fortuna horum, qui inter monachos profiteri volunt, sancimus. Cogitandum verò est, quomodo ipsi habitantes & degentes, monasticæ philosophiæ certatores dignos esse ostendamus. Velimus enim nullum Monasterium sub diuina nostra constitutum, siue plurimorum hominum est, siue paucorum, monachos, qui sunt, diuisos ab alterutris esse, & propriis habitationibus uti: sed communiter quidem comedere sancimus: dormire verò omnes in communi, vnoquoque quidem in propria quadam stratura iacente, in domo verò vni collocatos: aut si fortè non sufficit ad multitudinem Monachorum domus vna, in duas forsitan aut plures, non tamen seorsum aut apud semetipsos, sed in commune testes alterutrum sint honestatis & castitatis: & neq; ipsum forum desidiosum habeant, sed meditates bonum ornatum propter increpationem recipientium. Nisi tamen quidam eorum in contemplatione & perfectione degentes, vitam

De monachorum habitatione & dormitorio.

Ne sint communitati nolenti.

remotam

remoram habeant in hospitio (quos vocare
 anachoretas, id est, discēdentes, & hesycha-
 stas, id est, quiescētes consueuerunt, tanquam
 à communionē ad meliora exceptos) alioqui
 alios quibuscunq; inter multitudinem con-
 uersatio est, in iis, quæ vocantur cœnobīa, id
 est, in communi vita esse volumus: sic enim
 zelus eis ad virtutem crescit, & maximè iuue-
 nibus, si cū se moribus constituantur, fiet enim
 seniorum cōuersatio iuuentutis educatio per-
 fecta: et sic sint in cœnobīis suo proprio Abba-
 ti obediētes: & traditam sibi conuersationē
 inculpabiliter obseruantes. Si quis autem for-
 tē semel dedicatus, schemateque potius, de-
 indē à monasterio discēdere voluerit, & pri-
 uatam fortassis eligere vitam: ipse quidē sciat
 quam pro hoc dabit Deo satisfactionem: res
 autem quascunq; habuerit, dūm in Monaste-
 rium intrabat, eas dominij esse Monasterij, &
 nihil penitus eiiciat. Illud quoq; decernimus,
 qui in Monasterium intrare voluerit, ante-
 quam Monasterium ingrediatur, licentiam
 habere suis vti quo voluerit modo. Ingredien-
 tem namq; simul, sequuntur omnino res: licet
 non expressim, qui introduxerit eas dixerit, &
 non erit Dominus earum vltius vilo modo.
 Si verò filios habuerit, siquidem cōtigerit iam
 eum res aliquas donasse eis, aut per antenu-
 pialē donationem, aut per dotis occasio-
 nem contulisse, & faciunt hæc quartam ab in-
 testato eius substantiæ: nullum in reliquis re-
 bus

Anachoretæ
 & Hesycha-
 stæ.

Seniorum
 conuersatio,
 iuuentutis per-
 fecta est edu-
 catio.

Si quis dese-
 rat religionē,
 quid ex expe-
 ctandum.

Ingrediens
 Monasterium
 quomodo de
 bonis suis di-
 sponere de-
 beat.

Abbas
 et Monasterij
 et cetera
 et cetera
 et cetera

bus habeant participium filij, si autem
 eis donauerit, aut minus quarta, postquam
 renunciatus conuersatus fuerit inter Mon-
 achos, nihilominus quarta debeat filijs
 supplementum, si contigit eos iam aliquid
 cepisse, aut etiam quatenus totum eis detur.
 autem vxorem habes, deinde eam relinquens
 in monasterium ingrediatur, & dos mulieris
 seruetur, et ex morte pactum (quod in alia
 infra sancimus constitutione) omnibus qui
 super monachis de his dicta sunt, & in multis
 ribus in Monasterium ingredientibus, valde
 ris. Si vero relinquens monasterium, ad quod-
 dam veniat militiam, aut ad aliam vitam
 ram, substantia eius etiam sic in Monasterio
 (secundum quod a nobis prius dictum est) re-
 manente, ipse inter officiales clarissimi pro-
 uincie iudicis statuatur, & hunc habeat ma-
 tationis fructum, ut qui sacrum ministerium
 despexerit, tribunalis terreni obseruet serui-
 tium. Si vero relinquens Monasterium in qua
 conuersationem habuerit, ad aliud transeat
 Monasterium: etiam sic quidem eius substan-
 tia maneat, & vindicetur a priori monasterii
 ubi abrenuntians hanc reliquit. Compensatio
 autem est reuerendissimos Abbates non de-
 scipere eum, qui hoc egit. Erronea namque
 lis est vita Monastica, nullatenus tolerantia
 proxima, neque constantis & persistentis
 ma, sed indicium habentis circumlatæ, &
 liunde alia requirentis. Ea propter etiam hoc
 prohibent

Pena apo-
 ftax.

Ex vno ad a-
 lud monaste-
 rium non te-
 merè trans-
 eundum.

prohibeant Deo amabiles Episcopi, & Archimandrite nuncupati, monasticam honestatem secundum regulas sacras conseruantes. Si quis autem monasticam profitentium cōuersionem, meruit clerici ordinationem, maneat etiam sic puram seruans cōuersionem, quod si facti clerici abutantur fiducia, & ad nuptias venire præsumant: quippè in tali gradu, constitutus inter clericos, qui ei vxorem ducere permittat (dicimus autè gradum cantorum, aut lectorum, aliis enim omnibus nuptias secundum sacras regulas penitus interdiciamus, aut concubinas habere, aut luxuriis tradere vitam) excludatur modis omnibus à clero, tanquam priorem cōuersionem & solitariam confundens vitam, & priuatus sit de cætero: ad militiam quidem aut ad aliud officium venire non præsumens, nisi uoluerit dudum à nobis interminatis subiaccere pœnis: ipse autem apud semetipsum degens, & agnosceus qualem pro hoc daturus sit magno Deo satisfactionem. De ordinatione uero Abbatum si quando contigerit egere monasterium, Abbatem non per ordinem reuerendissimo fieri Monachorum, nec omnino eum qui post primum est, mox Abbatem fieri: nec qui post illum secundus est, neq; tertium, aut reliquos (hoc quod etiam alia lex nostra dicit) sed Deo amabilem locorum Episcopum percurrere quidem consequenter per omnes (non enim exhonorandum est omnino tempus, &

De coelibatu
monachorum.

Monachus vxorem ducens
exturbandus,
& Dei & hominum
pœnis
subiacendus.

Quo ordine
eligendus Abbas.

Inter bonos
eligendus est
optimus.

EX EO

ex eo ordo) & eum, qui apparuerit prius opo-
 mus inter Monachos constitutus, & dignus
 præfulatu eorum, hunc eligere: eo quod hu-
 mana natura talis est, quòd neque omnes pri-
 ordinem inter summos, neque rufus omnes
 inter nouissimos constituti quidem sint: sed
 procedat quidem secundum gradum præ-
 dentis inspectio: qui verò prior mox inter me-
 meratos optimus apparuerit, is Abbas sit, &
 ordinem simul & virtutem suffragantem ha-
 bens. Oportet enim eos, qui discernunt quod
 melius est, à peiore, aliud quidem ad regen-
 dum dimittere, aliud verò inclinari iubere, &
 paulatim per eruditionem hoc etiam ad me-
 lius accedere. Quæcunque tamen à nobis in
 omnibus, quæ prius, & quæ nunc prolata sunt
 nostris constitutionibus sunt sancita de cler-
 icis, aut Monachis, aut Monasteriis, hæc com-
 munia ponimus & in masculis, & in feminis
 & monasteriis & asceteriis: non discernentes
 quatum ad istos masculum aut feminam, sed
 quòd, sicut prædiximus, vnum omnia in Chri-
 sto consistant. Hæc igitur omnia sanctissimi
 Patriarchæ sub se constitutis Deo amabilibus
 Metropolitanis, manifesta faciant: at illi sub-
 stis sibi Deo amabilibus Episcopis declaratis
 & illi Monasteriis Dei sub sua ordinatione
 constitutis, cognita faciant: quatenus per om-
 nia Domini cultura maneat vndique in-
 rupta. Imminebunt enim maxima poenitentia
 transgredientibus: dicimus autè de cælo, quoniam
 necesse

Non omnes
 omnia su-
 mus.

Sexus uterq;
 vnum & idè
 in Christo.

Cōminatio
 in præuari-
 cantes.

necesse est rectorum dogmatum contemptori-
bus imminere. Et nostræ siquidem reipublicæ
indices, si hæc eis nuncientur, omnibus studeat
modis ea quæ sacris regulis continentur, quas
nostra sequitur lex, ad effectum perduci pro-
curare. Nam nec illos deserit pœna hæc negli-
gentes. Quapropter sequentem hæc tuam san-
ctitatem decet omnibus sub se positis sanctis-
simis Metropolitanis hæc facere manifesta.

IUSTINIAN. IMP. IN AVTH. DE NON
alienan. aut permutan. bon. Eccles. &c. §. Quia
verò non cognouimus, coll. 2.

Quia verò cognouimus aliquod pessimum Monasteria
non debent
alienari.
delictum factum & apud Alexandri-
nos, & apud Ægyptios, iam autem & in aliis
quibusdam Imperij locis quosdam præsume-
re ipsa venerabilia monasteria vendere, aut
permutare, aut donare (in quibus et altare col-
locatum est, & sacrum exhibitum ministerium,
quale moris est in sanctissimis Ecclesiis cele-
brari, sacris quippè lectis scripturis, & sacro-
sancta & ineffabili communione tradita, & Communio
sacro sancta &
ineffabilis.
monastica illic facta habitatione) ita ut hæc
mutarentur ex sacro & Deo amabili schema-
te ad priuatam mansionem & statum: hæc om-
nia de cætero fieri prohibemus, nulli homi-
num permittentes hoc delinquere, sed etiam
factum infirmum omnibus declaramus mo-
dis, & preciorum casum imponimus accipien-
tibus: venditorem quoque damnificamus &
rei casu, & precij amissione, sanctissimæ Ec-
clesiæ

Y

Pœna aliena-
tis vel emen-
tis Monaste-
rii, vel bona
monasterij.

clesiæ eius loci & venerabilibus monasterij
hoc tribuentes, quatenus ipsi provideant,
quod malè alienatum est, rursus ad monasti-
cam reuocent figuram: neq; hypotheca super
his valente, sed etiam ipsa infirmanda, & rursus
sacro monasterio assignanda.

IDEM IVSTIN. IN AVTH. DE SAN-
ctiss. Episc. &c. §. iubemus. cum seq. 66.

Abbatem eli-
gendum esse
nō gradu, sed
meritis, ac vir-
tute præstan-
tem. Idē cau-
tum extat in
regula S. Be-
nedicti, ca. 64.

Iubemus Abbatem aut archimandritam in
vnoquoq; monasterio ordinari non omni-
no secundum gradum monachorum, sed om-
nes monachi melioris opinionis existentes
eum eligant, propositis sacrosanctis Euan-
geliis, dicentes quia neq; propter amicitiam, aut
aliam quamlibet causam, sed scientes eum
fide rectum, & vita castum, & gubernatione
dignum, & qui possit monachorum discipuli-
nam, et omnem Monasterij statum vtiliter cu-
stodire, eum elegerunt, & sanctissimum Epi-
scopum sub quo monasterium constitutum
est, eum qui ita electus est, modis omnibus
Abbatem ordinare. Hæc autem omnia quæ
nobis disposita sunt pro ordinatione Abba-
tum, valere præcipimus, & in venerabilibus
fœminarum Monasteriis & asceteriis.

Quando mo-
nachi sint ve-
stiri habitu
monastico.

Si quis autem ad Monasticam vitam veni-
re voluerit, iubemus, siquidem notus est, quia
nulli fortunæ subiacet, Abbas Monasterij
perspexerit, schema ei præbeat: si verò non
agnoscitur, aut cuiuslibet fortunæ subiacet, intra
tres annos non accipere eum schema mona-
sticum.

Probationis
anni tres.

ficum, vt intra memoratum tempus experia-
tur huius hominis conuerſationem monaſte-
rij Præſul. Et ſi intra triennium aliquis emer-
ſerit, dicens aut ſeruum, aut colonum, aut af-
ſcriptitium ſuum hūc eſſe, aut etiam tanquam
fugientem agriculturam, aut quaſi aliquid ra-
pientem, aut propter aliquam culpam in mo-
naſterium eum ingreſſum, proprio Domino
hūc reſtitui cum rebus, quas probatur in mo-
naſterium introduxiſſe: iurādo primū, quia
nihil patietur à ſuo Domino percipiente. Si
autem intra triennium nullus conuenerit, aut
inquietauerit, aut contra aliquam memorata-
rum perſonarum quaſtionem fecerit, Abbas
Monafterij poſt tranſcurſionē triennalis tem-
poris, ſi talem virum dignum iudicauerit: tunc
det ei ſchema, & nullus ſit ei poſtea moleſtus
propter fortunam, donec tamen deget in Mo-
naſterio. Res autem, quas in Monafterium in-
troduxiſſe videntur, illaſq̄ Domino reddantur.
Si quis autem memoratarum perſonarum re-
liquerit Monafterium, & ad ſecularem vene-
rit vitam, aut in ciuitatibus, aut in agris cir-
cumiens, propria fortuna reddatur.

In omnibus autem Monafteriis, quæ cœno-
bia dicuntur, iubemus ſecundū canones mo-
nachos in vno habitaculo omnes ſeparatim
dormire, vt mutuū alterutrius teſtimonium
caſta cōuerſationis præbeant: niſi quidam ta-
men ex eis aut propter longuā in monaſterio
conuerſationem quietē volentes viuere, aut ſe-
neſcitatis

Si ſeruus ſi-
gitiuus ingre-
diatur mona-
ſterium, quid
agendum.

De monacho-
rum habita-
tione, ac loco
dormitionis.

neclutis atq; corporis infirmitatis causa in re-
motis cellulis intra monasterium confituti
degant, & hoc cum conscientia & voluntate
Abbatis fieri. Hac oia in monasteriis & alce-
teriis fœminarum feruantibus, in nullo loco
noſtrę reipublicę eſſe monaſteria permitimus

Sexum mona-
ſticū ſeparari
debere.

aliter. Vbi autē monaſterium inuenitur, omni-
bus modis viros à fœminis ſeparari, & fœmi-
nas quidē in quo ſunt monaſterio remanere
viros autē aliud monaſterium ſibi met facere.
Si verò plura ſunt monaſteria, vt neceſſe nō ſit
noua monaſteria ædificare: locorum ſanctiſſi-
mus Episcopus Monachos cum monachis, &
fœminas cū fœminis ſeparare, & in aliis mo-
naſteriis cōgregare procuret. Quęcunq; verb
habentur communia inter eos, ſecundum cō-
petens eis ius diuidere. Fœminis autem, quę-
cunq; ipſę elegerint ſiue preſbyterum, ſiue dia-
conum ad faciendum eius reſponſum, aut ſan-
ctam eis communionem portandam: ſanctiſ-
ſimus Episcopus, ſub quo ſunt, deputet, quem

Qualis eligē-
dus, qui mo-
nialib. neceſ-
ſaria mini-
ſtret.

rectę fidei & vitę bonę eſſe cognouerit. Si ve-
rò qui ab eis electus eſt, non ſit preſbyter aut
diaconus, dignum tamē eum huiusmodi mi-
niſterio Episcopus iudicauerit, ordinationem
ei imponat, qui dignus eſſe videbitur, vt re-
ſponſa (ſicut dictū eſt) monaſteriis diſtribuat
ita tamen, vt neq; ſit electus ad reſponſa fœ-
minarum, in monaſterio maneat.

Cōditionem
nuptiarū vel
liberorum nō

Sed & hoc præſenti addimus ſanctiōis, ſi
fortē quis ſub conditione nuptiarum, ſiue libe-
rorum,

rorum, siue dotis causa, siue ante nuptialis donationis donauerit, siue reliquerit suis liberis, siue alij cuiuscunq; personę hereditatem, siue legatum, aut ab initio purę relinquens eis, oneret eos substitutione, aut restitutione, aut sub vna prædictarum conditionum reliquerit, vel donauerit, substitutiones verò vel restitutiones eis fecerit adiectis conditionibus quibuscunq; ex iis, quę superius enumeratę sunt, fancimus, si personę talibus conditionibus subiectę, siue masculi, siue fœminę, monasteria ingrediantur, aut clerici, aut diaconissę aut ascetrix fiant, tales condiciones inualidas, & pro non scriptis esse. Hoc autę solatio, & clerici & diaconissę Ecclesiarũ fruantur, si vsq; ad suam vitam in his perseverauerint, vt res sub tali conditione donatas, aut relictas, ad pia opę expendant, aut relinquunt. In personis enim, quę in monasterium vel asceterium ingrediuntur, & relinquunt huiusmodi conuersationem castę monasterio aut asceterio, vbi à principio ingrediuntur, res sub tali conditione donatas, aut relictas cum alia eorum substantia competere volumus. Si tamę in redemptionem captiuorum, aut egentiuũ alimenta sub prædictis conditionibus substitutio, aut restitutio fiat, ex nullo memoratorũ modo eam excludi pmittimus.

Si qua mulier aut vir monasticam elegerit vitam, & intrauerit monasterium filiis nõ extantibus, monasterio, quod ingreditur res eius cõpetere iubemus. Si verò talis persona filios habeat, & non antequam intret monasterium

extare, si quis
Monasterium
ingrediatur.

Vt qui monasteria ingrediuntur, se suaq; dediceat monasterio.

Hic §. relatus
est in C. de fa-
cro sanct. Ec-
cles. & c. post
l. generali le-
ge. et est cano-
nizatus. 19. q.
3. c. si qua
mulier.

Patre ab inte-
stato moriēte
in monasterio
quid veniat
liberis hære-
ditatis nomi-
ne.

Solutis spon-
salib. per mo-
nasterij ingre-
sum simplas
tantum arras
reddi.

Si vir aut v-
xor ingredia-
tur monaste-
rium, quid a-
gendum circa
dotem & an-
te nuptialia.

de suis rebus fecerit dispositionē, et legitimam partem filiis deputauerit, etiā sic liceat ei postquam monasterium ingreditur, suam facultatem in proprios diuidere filios, ita tamen, ut nulli filiorum suorum minuat legitimam partem, quam verò non dederit filiis partem, monasterio competat. Si verò omnem substantiam inter filios diuidere voluerit, propria sua persona filiis connumerata, vnam sibi partem omnibus modis retineat, quæ debeat iure monasterij competere: si verò in monasterio degens moriatur antequam inter filios suos proprias distribuatur res, legitimam partem filij percipiant, reliqua verò substantiæ pars monasterio competat. Spōsalibus quoq; secundum leges factis inter aliquos, siue sponsus monasterium ingrediatur, recipiat quæ pro sponsalibus arrarum nomine sunt data: siue sponsa monasticam vitam elegerit, illa solummodo reddat, quæ similiter arrarum nomine accipit, pœna vtriq; parti concedenda.

Si verò constante adhuc matrimonio, aut vir solus, aut vxor sola intrauerit monasterium, soluatur matrimoniū, & citra repudium, postquam tamen persona pergēs ad monasterium schema perceperit. Et siquidē vir elegerit monasticam vitam, restituat prius mulieri dātam, & siquid aliud ab ea receperit, & super hoc ex nuptiali donatione tantam partem, quanta ex morte viri competebat mulieri secundum pactum dotalibus instrumentis insertum. Si verò mulier fuerit monasterium ingressa, simili modo

modo retineat vir nuptialem donationem, & casum dotis ex morte mulieris placitum: reliquum verò dotis mulieri restitui præcipimus, & si quid aliud ex reb^o mulieris apud eum inueniatur. Ambobus aut̃ monasticam vitam eligentibus, iubemus vacantibus dotalibus placitis, virum retinere donationem antenuptialem, et mulierem propriam accipere dotem, et quicquid aliud viro dedisse probetur: vt vnusquisque citra damnum suis fruatur rebus, nisi forte sponsus sponsæ, aut sponsa sponso, aut maritus vxori, aut vxor marito aliquid donare, aut cedere voluerit. Quoniam neq; ex patris nuptialibus, viro aut mulieri lucrari aliquid conceditur.

Nullam verò licentiam damus aut parentibus filios, aut filiis parentes secularem vitam sectantes, & relinquentes, velut ingratos à sua excludere hereditate, monasterium aut monasticam vitam subsecutos. Interdicimus autem patribus filios suos monasticam vitam eligentes, ex venerabilibus monasteriis abstrahere.

Si monachus reliquerit suum monasteriũ, & in aliud ingrediatur, quascũq; res tempore, quo monasterium dereliquerit, habere videbitur: proprio monasterio, in quod ab initio ingressus est, eas competere iubemus. Provide-
re autem sanctissimos locorum Episcopos, vt neq; monachi neq; monachæ circumeant ciuitates, sed si qd necessarium responsum haberint per proprios responsarios hoc agant, in suis manentes Monasteriis.

Y 4

Si mo-

Nec parentibus, nec liberis licitũ esse se mutuo exheredare propter ingressum in monasterium.

De monacho transeunte in aliud monasterium.

Monasticæ personæ prohibentur esse vagabundæ.

De monacho
desertore.

Si monachus reliquerit monasterium, et ad
secularem vitam migrauerit, hunc militia &
honore, si quem habet, prius spoliatum, ab E-
piscopo locorum & prouinciæ iudice in Mo-
nasterium mitti, & res, quas postea habuisse
probatum fuerit, monasterio in quod migratus
competere. Si verò rursus reliquerit Mono-
sterium, tunc eum iudex prouinciæ, in qua in-
uentus fuerit, teneat, & subdito sibi officio co-
moneat.

De raptori-
bus sanctimo-
nialium.

Si quis rapuerit, aut sollicitauerit, aut con-
ruperit, A scetriam, aut Diaconissam, aut Mo-
nasticam, aut quamlibet aliam foeminam, ve-
nerabilem habitum habentem, huius reser-
talis sceleris participio iubemus venerabilibus
co, in quo talis foemina habitat, per locorum
sanctissimos Episcopos et oconomos eorum,
nec non etiam cuiuslibet prouinciæ iudices
& eorum officia vindicari. Eos autem qui ta-
lia deliquerint, & participes eorum sceleris
fuerint, capitale periculum sustinere: talem ve-
rò mulierem, vbicumque est cum propriis re-
bus in Monasterio recondi, in quo cautius ser-
uodiri possit, vt non rursus in eodem crimi-
ne reperiatur. Si verò Diaconissa fuerit, & fi-
lios habuerit legitimos, legitimam partem
dare filiis. Si autem intra vnum annum possit
quam cognoscitur tale facinus commisisse
tales res iuri venerabilium domorum nō ven-
dicentur: iubemus omnibus modis comitem
priuatarum fisco nostro has assignare, locorum
iudices,

Pœna raptus.

indice, qui neglexerit easdem res vindicare, cingulo priuando, & mulctam quinque librarum a comite priuatarum exigendo.

Omnibus itaque generaliter in seculari vita conuersantibus, & maximè theatralia exercentibus viris ac mulieribus, nec non & profstantibus interdiciamus uti schemate monachi, aut monastriæ, aut Ascetriæ, aut cuiuscunque personæ huiusmodi imitari schema, scientibus vniuersis præsumētibus, aut uti tali schemate, aut imitari, aut illudere, aut in quacunque Ecclesiastica disciplina: quia & corporalia supplicia sustinebunt, & exilio tradentur: proidentibus huic rei non solum locorum Episcopis, & qui sub eis sunt clericis, sed etiam militaribus, ciuilibusque iudicibus, & qui sub eis sunt officijs, & locorum defensoribus. Pœnas autem præsentī legi insertas, quæ etiā ex prioribus legibus sunt notæ, non solum in futuris, sed etiā in præcedentibus casibus seu relictis valere, & omnibus modis vindicari sancimus, &c.

IDEM IVSTINIAN. IN NOVELL.

Const. 4. apud Iulian. Patric. § restat. cum §. §. seq.

De Abbatis electione hæc sancit.

Primi Monachi (Abbatis) creatio non secundum ordinem temporis fiat: neque qui tempore prior est, primi loci creationem sibi præsumat: nec qui secundus fortè vel tertius est, sed qui & vitæ castitate, & diuinarum rerum humanarumque scientia, & animi grauitate præcellit, is habeat loci prioris honorem, idque

Y 5 procedere

Ut laici atque scenici abstinere a monachali habitu.

Hic. §. minatur etiam ijs, qui tempore Bachanalium festorum clericalibus seu monasticis vestimentis induti, in ludibrium religionis circumcursant: sic etiā in veteri lego interdictum erat, ne mulier indueretur veste virili, & contra.

Deut. 22.

Electio Abbatis.

procedere debet secundum electionem atque iudicium religiosissimi Episcopi. Et hæc inligantur non solum de masculis, sed etiam de foeminis sanctimonialibus.

Plura quæ spectant ad titulum monasterii habentur in eadem const. & const. 115. §. restat. et §. sequentibus.

IDEM IVST. IN D. CONST. 6. OMNIBUS autem de Monachorum habitatione ac dormitorio sic ordinavit.

Habitatio & dormitōriū.

Nulla licentia Monachis sit separatum conuerfandi, nec vnusquisq; monachus suum proprium cubiculum habeat, sed communitate ad excolendum Deum congregentur, & in communi loco dormiant, singuli quidem in culcitris suis, humi videlicet iacentibus, omnibus autem in vna domo dormientibus.

**DE FORO, ID EST
VBI CONVENIRI DEBEANT
MONACHI.**

IVSTINIAN. IMP. AVTH. APVD QUOS oportet. caus. dicere Monach. & Ascetias, coll. 6.

Rem cognoscentes non rectam fieri in hac regia ciuitate, communi lege existimamus hoc mederi, inchoantes quidem ab hac foelicitissima ciuitate, in omnia verò loca quæ subiecta sunt distendententes. Quibus enim volentes corrumpere orthodoxæ fidei honestatem, siquidem litem habuerint, quæ

cum Monachis, aut Ascetrijs, ciuiles iudices interpellant: at illi mittunt executores præsumentes accedere intra loca sancta, & monachos trahere, atq; monastrias, vel ascetrias inquirere, forsan eas, quæ non videntur, & hinc iniuriam & confusionem non paruam adorabilibus fieri locis. Propterea igitur sancimus si quis quæcumque habuerit causam cum aliquibus venerabilibus sanctimonialibus, aut sacris virginibus, aut mulieribus omnino in monasterijs consistentibus, Deo amabilem ciuitatis illius Episcopum interpellat, ille verò mittat, & cum omni honestate quæ sunt de personarum præsentia disponat: siuè oportet per Abbates, siuè per responsales, siuè per alios quoslibet hoc fieri. Ipsi verò cum omni ueneratione sacerdotali causam examinent & iudicent, & ciuiles non sint penitus eis iudices, neq; confundant eorum honestatè, cum idonei sint Deo amabiles singularum ciuitatum Episcopi, & quæ de lite sunt, & de cautela iudiciorum disponere, & iudicare honestè atq; sacerdotaliter, & secundùm leges nostras, & sacratissimas regulas. Sic enim, & qui aliquam rationem habere putantur, merebuntur iustitiam, & honestas sacrorum inuiolata integraq; seruabitur. Communis igitur sit lex, habeatq; custodiam, & à gloriosissimis præfectis, qui per cunctas existunt diœceses, & Illyrici dicimus & Lybia, Italiaq; & Occidentis totius, & à gloriosissimis præfectis vtriusque Romæ,

Monasticis cū
personis vbi
litigandum.

Monasticorū
causæ in foro
ciuili nō sunt
cognoscendæ.

monachorum, aut virginum, aut mulierum omnino sacrarum. & in venerabilibus monasterijs habitantium habuerit causam. De clericis etenim & ordine conuentionis eorū iam leges conscripsimus, quas valere & firmas esse omni volumus modo. Scriptum exemplar viro clarissimo Ioanni præfecto sacrorū Orientis Prætorio, iterum exconsuli ordinario & Patricio. Scriptum exemplar Basilidi gloriosissimo magistro sacrorum officiorum. Scripsum exemplar Longino gloriosissimo Præfecto vrbis.

DE RAPTIV, SEV
CORRUPTIONE SACRARVM
VIRGINVM.

In raptu non solum effectum, sed etiam conatum ipsum & voluntatem puniri, quantumque sit crimen, & quæ raptoribus raptisq; non inuitis pœna statuta sit, in hoc capite cauetur.

IOVINIAN. IMP. IN L. SI QVIS. 1.
C. de Episc. & cleric. & c.

SI quis, non dicam, rapere, sed attentare tantum iungendi causa matrimonij sacratissimas virgines ausus fuerit, capitali pœna feriatur.

IUSTINIAN. IMP. IN L.
Raptores. C. eod.

Raptores virginum, vel viduarum, vel diaconissarum, quæ Deo fuerint dedicata, pœna criminum peccantes, capitis supplicio plectentur.

Hec lex etiam habetur in C. Theodosiano. tit. de rapt. & matrim. sanctimon. & lib. 6. tripartite hist. cap. 3. vbi occasio huius legis exponitur. & Nicepho. lib. 10. cap. 39. Eccl. hist. Raptores capite plectendi.